

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Hafton háshoz hordva vagy vilk e po-án	
küldve:	
Egész évre	10 ft — k
Félévre	5 ft —
Negyedévre	2 ft 50
Egy hóra	1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábospetitor egy szeri bejagtatásáért 5 kr	
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 k	
Nyiltér 4 hasábos petitorért 20 kr.	

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Redakció: SIMON FÉNYI-ház a város-házával szemben.

HIRDETÉNYEK.

Állásjelölés pénz és kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők

Ha nem minden levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

XII. évfolyam. 1885.

Debreczen. Kedd deczember 8.

238. szám

Budapest deczember 7.

Az öt éves mandatumról szóló törvényjavaslat tárgyalása foglalkoztatta ma a képviselőházat. Az ülés elején, mikor az előadó szólni kezdett, egy a képviselők, mint a karzati közönség csak gyér számban voltak jelen, de később mind jobban benépesült a ház. Dárday Sándor előadó indokoló beszéde többszörösen ellenmondat provokált az ellenzéki padokon, hol egyebek közt azt vették zokan az előadótól, midőn kijelenté, hogy ha meg volna győződve róla, miszerint a javaslat a kormány hatalmi körét támogatja, ellene szavazna.

Az oppositio úgy itt, mint Dárday azon további tételeinél, melyeket indokolt is, hogy t. i. a három éves választás mellett a kormány helyzete könnyebb és kedvezőbb; meg hogy az ugyanon szervezett főrendiház ellenében egy erősebb képviselőházat állítani szembe — „politikai bölcsesség követelménye” gyakran zugott és nyugtalanodott, de mikor aztán arra került volna a sor, hogy hit az ellenzék szónokai bebizonyítsák, miszerint az előadó állításai tarthatatlanok, senki az ellenzéki padról nem vállalkozott, pedig ma szép számmal beszéltek ellenzéki képviselők, mint Herman Ottó, Gullner, Margittay, Hevesi Bertalan és Beöthy Akos.

Az ellenzéki szónokok ma igen bágyadtan beszéltek, sok lappát használtak, úgy, hogy bár éles és mérges vitára voltak sokan elkészülve, nem egy ellenzéki szónok beszéde alatt a házban általános társalgás indult meg, melyet Beöthy Akos angol parlament-törvényi fejtegetései sem igen szakítottak félbe.

A szabadelvűpárt részéről az előadó kivül Horváth Mór, Kubinyi Arpád, Dárday Ignác és végül Tiszta Kálmán beszéltek.

Horváth Mór ezuttal először szólott a házban s az ellenzéki főbb állításokat az előadó beszéde figyelemmel hallgatták. Kubinyi egy pár újabb szempont fölvetésével (minő a középosztályt

energáló s a nemzetiségi veletlisokat ébren tartó gyakori választás) támogatta a javaslatot.

Legtöbb sikerrel Dárday lépett a javaslat védelmére. Kitűnően sikerült poëmicus humoros és lendületes beszédét általános figyelm kísérte s a többség gyakran helyeslésekkel és végül eljenzéssel jutalmazta. Meggyőzően festette a gyakori választások csapásait, melyeket a vérszegény emberen ejtett érvágáshoz hasonlított, a középosztályra azokból háruló terheket; utalt a septennial act hatása- és eredményeire Angliában és apellált arra a sensus communisra, mely annyi baj és veszély között fenn tartotta a nemzetet s a mely a nosani javaslat zűbőségét is fliismeri.

E beszéd majd minden positiójából kiforgatta az ellenzék, mely majdnem prosterólv volt, midőn Dárday azt mondá és kérdé, hogyha igaz az, mit oly sokszor hangoztattak az oppositio soraiban hogy választ sok új kormányt bukattatni nem lehet, miért ellenzik most ezt a javaslatot, mely megzörítja a választások gyakoriságát s a hosszabb parlamentek a tal m gkönyvit a kormánybuktatási törekvéseket? Herman Ottó álláspontjait és tuzásait igen sikerülten mutatta ki Dárday, ki nek mai beszéde nem kis gondot fog okozni az ellenzéknek, hogy hasonló erős érvekkel feleljen.

Tiszta Kálmának ma szintén nagyon jó napja volt. Gazdag humorával többször derültségre ragadta a házat — az ellenzék rovására. Beszéde első részében Beöthy Akossal foglalkozott, ki „annyit időzött Angliában, a nélkül, hogy ott járt volna.”

A javaslat mellett hangsúlyozva emelte ki a törvényhozás működése folytonosságának szükségét és fontosságát és ügyesen parirozta az insinációt, mint ha az erősebb képviselőházat a főrendiház ellenesülyözésére óhajtaná.

Kilátásba helyezte végül a házabályok módosítását is. Az élénk helyeslések által is, melyek szavait kísérték,

jelezve volt az, hogy a szabadelvű párt a mai vitából győztesen és fölnyírel került ki.

Pártunk szónokai a dologhoz és érvekkel s óltak, míg az ellenzék podokról alig hallánk egyebet phrasiskunál, mint Hermantól vagy a dologra nem tartozó excursiókat, mint Hevesytől, ki ma az öt éves mandatum tárgyalásakor, a miniszterelnök jubi eumáról, meg a közgazgatási javaslatok egyik másik pontjáról beszé t.

Szerdán folytatja a ház a vitát, melyre mindkét párt részéről többen vannak szólásra felirva.

A kiegyezési tárgyalások. A „Budapesti Correspondenz” jelenti: Az osztrák magyar vámcsoport, melyet a mindkét részről való kormányképviselek utasításai megtesznek állapitva, e hófolyamában összeül hogy a vám és kereskedelmi szövetség megújítása alkalmából tervezett vámtarifa revizió iránt megállapodják. — Január hó első napjaiban az összes kiegyezési ügyekre vonatkozó tárgyalások a mindkét részen leve miniszterek közt vagy Bécsben vagy pedig Budapesten folytatattatni fognak. A két pénzügyminiszter és az osztrák magyar bank képviselői közt folytatott tárgyalások egyetlenség — különben nem lényeges — pont kivételével befejezvék; ellenben véleményeltérés forog fenn a két kormány közt a bank jelzálogüzletei után esedékes adó felosztása iránt. Mielőtt a két kormány közt a kiegyezésre megegyezés jön létre, a két társállam törvényhozásai regnicolaris deputatiók kiküldésére fognak felszólítani a quotakules megállapítására. A kiegyezésre vonatkozó törvényjavaslatok természetesen egyidejűleg fognak a parlamenteknek bemutatattatni, minélfogva a tarifa betérjesszéről szó sem lehet.

A szerb bolgár háború

A szerb hadsereg vezetése teljes újjászervezésnek vetettett alá. Hovatovics tábornok, ki még a török harcokban szerzte katonai ismereteit, vette át a fővezényletet s mellette két főtiszt, ki a legutóbbi küzdelmekben kitűntet magat, nyert irányító befolyást. A legfontosabb azonban Petrovics hadügyminiszter és tábornoki főnök el-távolítása, ki főfontosságú állásánál végtelen bajt hozott hazájára. Mint

hadügyminiszter elmulasztotta a sereg kellő ellátásáról, felszereléséről, szóval, a hadjárat előkészítéséről gondoskodni, mint vezérkar főnök a legszerencsétlenebb befolyást gyakorolt a műveltek tényleges menetére. Milán király tehát helyesen járt el, midőn Petrovicsot végre elbocsátotta. — Hogy a vezénylet újjalakítása a háború küszöbön álló megújítását jelenti-e, az még nem bizonyos. Noha belgrádi táviratok szerint az ellenségeskedések még a héten megkezdőnek, a békereményeket még sem lehetne oly kétségbeesetteknek mondani, ha a hatalmak közt meg lenne a sokat emlegetett egyetértés. De mindennap jobban kitűnteti, hogyily egyetértés nem létezik s bajosan létesülhet az érdekek kiegyesztelhetetlen ellentété folytán Oroszország olyan lruszk módon támogatja Bulgáriát, az orosz közvélemény olyan tüntető, kivívó magatartást tanúsít Auszria-Magyarországra s ennek védelance, Szerbia irányában, hogy kiegyezést nem igen várhatni. Ez teszi a szerb-bolgár háború megújulását valószínűvé.

Bécs decz. 8. Khevenhüller gróf osztrák magyar követ, itt haugoztatott hírek szerint ő felségének Milán királyhoz intézett sajtóközi levelét viszi magával. A követ elutazása előtt hosszabban értekezett Bogiesics szerb követtel. Ugyanezen hírek szerint Khevenhüller gróf. bécsi missziójának eredményével meg van elégedve.

Magyar államvasutak újjászervezése.

Mély homály fedte mindez ideig az államvasutak újjászervezésének tervezetét, melyről oly misztikus hírek keringenek már rég ide óta. Végre valahára világosodni kezd. Kiténik, hogy az újjászervezés tulajdonképp az 1884 évben hozott intézkedések teljes és szigorú végrehajtása. Meg fog szűni a tariffa hivatal, mely homályos tarifakönyveivel addig is csak zavart okozott. A vasuti és gazdasági politikát a minisztérium és a törvény hozás állapítja meg. A közlekedésügyi minisztérium készíti a tarifa lapveit.

Az egyes tarifafélételek pedig a vasuti igazgatóság szabja meg. A vasuti igazgatóság élen marad a vezérigazgató körüli hatáskörrel. A szakminisztérium hatalmi körébe fog tartozni a gazdasági és tarifapolitika. Az igazgatóság dolga lesz a tulajdonképeni vasutigazgatás. A helyi forgalmak igazgatása a helyi forgalmi igazgatóságok feladata lesz. — Új ellenőrzési rendszer fog életbe lépni. Lesz preventív be-

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája

A nő, mint a nevelés tárgya.

Írta: Fludorovics János.

(Folytatás.)

Példák felfozását szándékosan mellőzik; hűlfejezői ezek a mai törvényhozás elveinek és szellemének. S minthogy ilyen a törvény és közszokás, mire vezetne ez másra, mint a szenvedélyek teljes felszabadítására. Szomorú a mai társadalom képe nagyon. A gyárosok elesábitják do gozó leányaikat, a műtermek főnökei elkergetik, a fiatal lányokat ha magokat át nem adják, a gazdák megromtják cselédjeiket. Egy komoly tudós (Pareur Duchatles) már 1839-ben Parisban 5033 bukott leányt számított össze és ezek között 285 nőcseléd volt, kiket gazdáik elcsábítottak, azután elküldtek. Mit szóljunk még a hírlapilag napoként konstatált leányozásokról, melyek a mai társadalmat ugyszólván a „Ius primae noctis” szomorú korába süllyesztik alá.

Az eddigieket röviden egybefoglva, azt mondhatjuk, hogy dacára a keresztény-ségnek, mely annyira fölemelte a nőt, minden letűnt század abban a nézetben volt, hogy a nő a férfinál alsóbb rendű teremts. Ez volt tehát a folyton ismétlődő felelet azon maig sem tisztázott kérdésre, hogy mi tulajdonságok a nő? Részben hagyományra részben a természetre hivatkozva a nők ellenzéki nem látnak mást a nőben mint egy gépet melynek kötelessége engedelmességni és ismét engedelmességni.

Most az a kérdés, hogy jogos-e a nők ezen alárendelt helyzete, továbbá, hogy szükséges-e az? Mi nem habozunk, kimondani

hogy az sem nem jogos, sem nem szükséges. Azoknak, kik a hagyományra, a téves felfogás folytonosságára hivatkoznak azt feleljük, okoskodásuk hamis alapon áll, mert a hagyományánál van nagyobb tekintély s ez nem más, mint a jog, mely a nők részén áll. Azoknak pedig, kik a természetre hivatkozva a nők ezen alárendelt helyzetét mintegy isteni intézménynek szeretnék föltüntetni, azt mondjuk, álláspontjuk elfogant. Isten a nőt a férfi társul és nem szolgálatjával teremttette.

S mi következik mindebből fölvetett kérdésekre nézve? Az, hogy multhatatlanul törekedünk kell a nők eddigi helyzetének felszabadításán. S mi által tehetjük ezt? Kétség kívül, ha a bajok gyöke ét orvosoljuk s azoknak okát megszüntetjük. A nők nevelésének elhanyagolása volt oka eddig is a nőnem súlyyedésének a kllően intézett nevelés van hivatala a nőt az öt megilltő magaslatra fölemelni. Lehet hogy százados mulasztásokat kellend e téren pótolnunk, de biztasson a tudat, hogy nagy ezét csak nagy eszközök által lehetséges elérni.

A jól intézett nevelés tehát az egyedüli eszköz mely által a nőnem az öt megilltő magaslatra emeljük. A mi hazánkat illeti és ezt örömmel konstatáljuk belátni a nőnevelés terén igyekszünk legalább a többi műveit államokkal lépést tartani. Talán mert költetnél jobban érezzük egyrészt a mulasztások mélyreható következményeit, más részről a női áldásos befolyás szükségét, legújabban örvendetes mozgalom indult meg a nőnevelés nagyhorderejű ügyében. Kormány és társadalom egymással kezdfogva mindent elkövetek hogy minél több nőnővelde tanító képző intézet lét-sitessek. Nőgyuleteink már nemcsak a nyomor és inség enyhítésére fordítják gondjukat, hanem a lányok kellő

képzésére is. Tudományos ügybuzgó férfiak, jeles tanárok csoportosulnak, hogy a nővelés elveit irányait fejtegető műveket s folyóiratokat adjanak ki.

Azonban kikell mondanunk, mindez még nem elegendő: a család körén belől is szükséges a leánygyermek nevelését reformálni. A kivánt siker csak úgy lesz elérhető, ha a nyújtandó iskola nevelést jörintéztet házi nevelés előzi meg. Ezt pedig mindjárt a csecsemő korban kell megkezdni. Szóljunk tehát először is a csecsemők neveléséről.

III. A csecsemőkör.

A nők alantas helyzetéről fönnebb vázolt hamis felfogás talán egyszerűsen nyilatkozik pregnansabb módon mint mindjárt a leánygyermek bölcsőjénél. Alig hangzik el az újszülött első sikolya, nyomban hangzik az aggályos kérdés: „Füve vagy leány? S e felelet, hogy: „leány” csaknem minden népnél s csaknem minden században vigasztalhatlan hangzott a szülők fülébe.*) S az újabb nemzedék épen nem áll e tekintetben a régiék mögött. Általában a leányka születése kevesebb megalágedéssel és örömmel üdvözöltetik, mint a fiúé.

A szülők előtt azon gondolat lebeg, hogy a fiú előbb vagy később saját erejével kiküzdí magát, míg ellenben a leány jövő

*) A zsidóknál, tudjuk, mózesi törvény szerint a nő, ha leánygyermeket szült, épen két annyi ideig volt kizárva a szent helyről, mint ha fiut hozott világra. (Mózes III. könyve, XI. r. 2-5 v.) Indiában az újszülött leány megvetése a vallási nézet kifolyása volt. A görögöknek tíz kitétt gyermek, hét leány esett. Romában az újszülött leány atyjának lábai elé tették s neki szabadságban állott fölemelni vagy ott hagyni a gyermeket. A hitrendszer idejében valóságos szerencsétlenségnek tartotta minden atya, ha nejeinek leánya született.

boldogsága igen sok eshetőségtől függ a több gondnal van összekötve, mint a fiú fölnevelés.

S ezzel jeleztek röviden a mai fölfogást az újszülött leányra nézve. Pedig ha jogunk volna a leánygyermek születését kedvetlenül fogadni, ebből csak az következik hogy a leány nevelésének kétszeres figyelmünk tárgyának kell lennie. Igen, egyedül a nevelés jól intézésétől függ, hogy a leány gyermek jövő boldogsága ép úgy biztosítva legyen, mint a fiúé s hogy a szülőknek nem kevesebb öröme teljék leányukban mint, a fiukban.

Tiszán és ártatlanul jó ki a gyermek Isten kezéből, legyen az akár fiú akár leány. Jo és rossz együtt szendereg a hised kebelben, egyedül a nevelés által lesz a gyermek az emberi társadalom boldog vagy boldogtalan tagjává. S épen ez az, a mit a legtöbb szülő nem tud, vagy nem akar felfogni. Hogy a nevelésnek már a bölcsőben kell elkezdődnie, hogy az embernek jellem, legjelentéke nyebb vonásaiban, a negyedik és hetedik év közt már kiképződik s a legfőbb vonásaiban megmarad, mint akkor van, — erre kevés szülő gondol.

A gyermek nevelése főképen és első sorban a családra tartozik s hány atya s hány anyja van, ki szabadulni igyekszik ez édes tehertől, azzal mentegéttük magunkat hogy nagyon el vagyunk foglalva, hogy nincs időnk gyermekeink nevelésével törődni. S ez állásban, a mi korunk elfajzott szellemére mutat, van is valami igaz.

(Folyt. köv.)

Viták megrendelések pontosan teljesítenek.

avatkozási joga. Ovitintézkedések fognak té-
tetni arra nézve, hogy jövőben az építkezé-
sek ne kerüljenek többé az előirányzatnál és
elkészüljenek a megszabott időre. Minden
szolgálat külön ellenőrzés alatt fog állni.

A hivatalos és alkalmatlan személyek-
től meg akarják tisztítani a vasúti közsol-
gálatot. Mert az államvasutak nem képez-
hetik a semmire sem való proletár-kegyen-
czek táptáplóját. Egyelőre szüntetni fognak
a további állományok. Az új építkezések csak
is a legszükségesebb kiegészítésre fognak
szorítkozni. A meglévőket meg kell szilárdítani
és gyümölcsözővé kell tenni. Mert a 4255
kilométer terjedelmű vasúthálózatban 450
millió forintnyi tőkéje fekszik a magyar ál-
lamnak. Ezt a roppant értéket lehetőleg ka-
matoztatni kell úgy a közgazdaság mint a
kinestár javára okoszerű módon. Az újász-
vezési munkálat legközelebb fog a miniszter-
nás elé kerülni.

Kiánatos és az ország érdeke megkö-
veteli, hogy az újászvezés érdemleges
legyen. Ne legyen ürügy és takarékos személyes
irányzatok leplezésére. A személyes verseny-
sék fölé kell emelkedni az ország közérdekének.
Használjuk az értékesítők hitvártótt erőin-
ket a közös érdekében. Legyen vége a köz-
ügy romlására vezető személyes torkalkodá-
soknak!

Napi hírek.

Fáklyászene. Teleki Sándor
gróf a ma délutáni vonattal László fia
kisérétében városunkba megérkezett. Az
indóházánál nagyszámu intelligens közön-
ség fogadta a kedves vendéget, ki mint
nagy lelki örömmel láttuk már javarész-
ben kiheverte a veszélyes betegséget. A
nemesgróftiszteletére ma este a colégiumi
tanuló ifjuság fáklýászenét ren-
dez. A közönség erről kis laposkán a
nap folyamán értesítve lett. A fáklýásze-
ne, pontban 7 órakor indul a collegium
udvaráról a Magyar testvérek
zenekarával a „Fehér ló” szálloda
előle ahol Teleki Sándor Debreczen-
ben tartózkodása alatt rendszeren la-
kik. Itt a zenekar játszik, a főiskolai
cántus énekel, és az ifjuság nevében
Illyés Endre szénior tart üdvöz-
lő beszédet. Mi a magunk részéről is
üdvözöljük a kitünő hazafit a
lánglelkű irót, kit büszkén nevezhetünk
mi is munkatársunknak.

A főiskolai ifjuság ma d. e. 11 óra-
kor a legelső diák, Illyés Endre szénior
elnöklete alatt tartott értekezleten, melyen
mint egy 200 felsőbb tanuló gyűlt össze
határozta el nagy lelkesedéssel, hogy Teleki
Sándor ezredet, mint irót és embert, ma este
fáklyás zenével tiszteli meg azon alkalom-
ból, hogy súlyos betegségéből, pártkülömbőség,
nékül minden magyar legnagyobb öröme
szerencésen felgyógyult; hogy mintegy a
halálból újra feltámadt és legelőször is Deb-
reczen, a hazában az ő legkedvesebb
városát látogatja meg — Az ifjuság a
szónoknál: a szénior, Illyés Endrét
választotta meg egyhangulag, — Mi a
megtisztelő bizalom előtt szíves készséggel
hajolt meg. Alakított egy 24 tagból álló ren-

A beteg gyermek.

Vértesi Arnoldtól.

(Folytatás.)

De most egészen kinyíja szemét, arczán
szörnyű ijedség tükröződik.

— A kigyó! . . . meg akar csipni . . .
mamá! . . . mamám!

— Hisz itt vagyok, édesem, nálad va-
gyok — csitítja anyja.

Hanem a gyermek szenei mereven ki-
dülnek az ijedségtől, erősen anyja karjába
kapaszkodik s fölgrík az ágyból.

— Jaj megcsip! . . . megcsip!
Hídeg borzadás fut végi a fiatal anyán.
A gyermeknek egész teste ég, mint a
tűz.

— Kálmánkám, édes Kálmánkám, nincs
itt semmi . . . no nézd hogy nincs semmi!
Feküdj le, édes angyalom!

A fiatal anya cizrogatja fiát, hizeleg
neki, mosolyog rá; de a gyermek csak
meredt szemmel nézi. Ugy látszik, mintha
nem értene anyját. Talán nem is látja.

Végre mégis fölleszmél lázas, magán
kivül állapotából a kis fiu, megisméri anyját
s annak kérelő szavára letéskszik; hanem
alig mult el két vagy három perc, már
megint félrebeszél, nyugtalan hadarász ke-
zével s a láb ugy látszik, mintha percről
percze növekednék.

Az anya kétségbeesetten kulesolja ös-
sze két kezét, aztán hevesen fölzsúkkik s
megrántja a csengetyű zsinagét.

Az óra már tízenegyre jár. Álmosan,
ijedten dugja be fejét az ajtón a szoba-
leány.

— Küldjék az ispánt . . . hamar! —
parancsolja az urnó.

dező bizottságot is, theologusok, jogászok,
és gymnázistákból, kik felelősséget vállaltak
arranézve, hogy ez ünnepegy politikai dem-
onstrációvá ne fajuljon el. Az üdvözölő beszéd
előtt és után a főiskolai cántus több tagja
fog önkéntes aláírközás folytán egy-egy ha-
zasias dalt énekelni.

Az izr. nőegylet. holnapi táncvíg-
galmára felhívjuk az olvasók figyelmét. A
táncvígálmom mint már írtuk a Koronában
rendeztetik, s egyike lesz a legfényesebbeknek,
melyek valaha az izr. nőegylet által rendez-
tettek. Ugy halljuk, hogy a közönség a tánc-
terem berendezése által kellemes meglepetés-
ben fog részesülni: Mindenestre óhajtható,
hogy e nemescélu egylet olyan meles párt-
fogásban részesítsék, a mely elősegíti az
egylet áldásos működésében.

**Debreczen az erdelyi magyar
ságerít.** Mayer Ferecz városi biz. tag a
hatvanutczai III. tiszdben eszközölt gyűjté-
sének eredménye: 1. rendes tagok lettek:
Mayer Ferecz kereskedő, Kádár István gaz-
dalkodó 10—10 firttal hat évre; 2. pártoló
tag lett: Illés Sándor eszmádi a 3 évre 1
firt tagsági díj kötelezettséggel; 3. egyszers-
mindenkorra adakozott huszonhárom egyén
6 70 kr.

A városi színházi bizottság ma
d. u. ülést tartott, melynek felolvasásról holna-
pi számunkban hozunk tudósítást.

Színház. Szerdán „A Fourcham-
bault család” a francia szimrodalom egyik
legjelesebb terméke kerül előadásra, a leg-
szellemesebb francia szimű írók egyike
Augier tő. Ezen darab azok közül való
melyeknek a czime nem hangzatos, és
azért nem vonzó, de a melyet végig nézve
ritka műélvezetet nyújt hatás jeleneteivel.
A szimrodalom drámai szereplői vesznek részt
az előadásokban. A párisi vilákiállítás alkalmá-
val a „Theater francais” színházban foly-
tonosan ez a darab adott megcsikérel.
Általában minden első rangú színházban —
ugy a budapesti nemzeti színházban is
kedvelt reportoir darab. —
Ely magasabb szellemű darab már rég nem
adott szinpadunkon mint csütörtökön, és
ezeknek díszes izléses kiállításához és berende-
zéshez kellő butorzzattal rendelkezik a szin-
igazgató. A szimzet valódi czélja — ren-
deitése ép az ily finomabb izlésű belbecsi
tanulóság darabok kultiválása. Ajánljuk a
közönség figyelmébe ezen előadást. — Csüt-
örtökön Foltényi jubileuma, melyben Odry
Lehel a „k. opera első művésze is közre-
működik. — Pénztéken: „A cigány
princz” adatik itt először dalokkal és tán-
czokkal.

„Irma urfi” tegnap másodsor
adatott elő, s a csunya idő dacára ezúttal
is nagyszámu közönséget vonzott a színház-
ba. Az előadás az elsőnél sokkal öszvevá-
góbban folyt s a közönség alig győzte nevé-
téssel a kaczagató jeleneteket és a komikus
alakokat. A szereplőkét nyílt jelenésben is
sokszor kihívták. Örley kisaszonyunk
pedig minden énekszámát és „jogászardását
melyet divatos duhajkodással lejtett, az óri-
ási tapsviharra meg kellett újraoznia.

Odry Lehel Debreczenben. Odry
Lehel a m. kir. operaház tagja ma távirati-
lag értesítette Foltényi Vilmost, hogy csüt-
örtökői jubileumából, mint az operaház kül-
dötte ideérkezik. Magánúton arról is értesít-
ette hogy esetleg az előadásban részt vesz
s néhány népdalt vagy operarészletet a fel-

Az ispán megint bejön, megint elmöndja,
hogy a hófuvás miatt Tabajdra eljutni lehe-
tetlen, hanem várjanak reggelig, ekkor meg
kísérhetik; ha Tabajdra uem, hát talán
Csanálosra eljuthatnak. Ott is van orvos,
elhozásra azt.

— Csanálosra? — szól Margit. — Az
nagyon messze van.

— Igaz, nagyságos asszonyom, harmad
fél óra járás odáig, — felel az ispán; —
de Tabajdra harmadfél nap alatt sem érünk
most.

— Kínáljon száz forintot annak, a ki
Tabajdról elhozza még ma éjjel az orvost,
kiált fel az ifju nő hevesen; — kínáljon
kétszáz forintot . . .

— Hiába kínálok akármit, ha lehetetlen.
— viszonzá az ispán fejét csóválva.

Valami keserű érzés rezeg át az öreg
ember szíven. A ifju nő kíméletlen heves
sürgetése fölbeszéli benne azt a keserűsé-
get, mely majd minden szegény embernek
szíve fenekén ott van a gazdagok ellen.

— Ime, ilyenek az urak és az urí nők
— gondolja magában. — Mit nekik egy szegé-
ny ember élet? Ha az ő fioknak kissé a
feje fáj, szaladjon mindenki, rohanjon az éji
sötétségbe, a halálba süppedjen el a hófu-
vásban, vesszen oda, fagyjon meg vagy tép-
jék szét a farkasok. Az uraság száz forint-
tal megvásárolta a szegény ember életét.

Mit törődik azzal, hogy a szegény embernek
is vannak gyermekei, a kik árván maradnak,
felesége a ki sír utána! . . .

Az öreg ember hevesen gyúrte össze
kuccsmáját kezében; de a jka megszokta már,
hogy csak alázatosan feleljen azoknak, kik
nek kenyerét eszi.

— Nagyságos asszonyom, az a néhány

ónan
dece
kes, h
tjelen
t perre
írott r
kalmat
építés
helyi t
telt aj
deli
ref. eg
ajánlat
másnap
fognak
be. A
pénzes
csak d
sokszó
p. nzes
tisztel
sége
kedjék
zes lev
ti órák
(Bekül
ien m
tett nap
csillag
pülni.
ritka s
nagy u
várták
órákor
vaszias
vár v
Egymá
elenk,
mint az
hogy o
termész
re jóso
aig gy
a me
A csill
hogy a
használ
szerre.
100 k
9 óra u
Tíz óra
órákor
A legf
közöl
helyese
lag gy
Mindos
gok szá
mill eg
abakát
a szel
az aláz
voldár
könyvit
nézet
ben tu
— a u
pillante
tek fel
egy há
atlan s
nyóje
rögtön
teit a
a szép
gatagot
sokára
emleke
emleke
teit a
ott álló
Elszett
pohár s
egy két
mig vég
lapja é
tön ut
által f
ezental
sen ren
esernyő
igen ke
erélyes
bus lép
sen az
nél is
öt hato
hogy a
egy ne
tulajdon
pun, a
magát
férje ka
ta férj
n s mi
szes ma
tal emb
palcjáb
net fel
szét, —
kapu at
A férj
ternek
a folyó
dörökke
orszlan
hant föl
gyoura
száradt
éjjeltá

vonás közük alatt előad. Természetes hogy
a collegiális szíves ajánlat nagy örömet szer-
zett a színészi körökben s Odry fellépte ép
oly óriási érdeklődést fog kelteni a közönség
soraiban is. A jubileumi előadásra már hol-
nap lehet a színházi pénztárnál előjegyez-
tetni. —

**A debreczeni Fröbel gyermekkert
javára,** a f hó 5 iki tombola estély alkalmá-
val felül fizetek: Hegyi Mináyné 2 firtet
Fazekas Sándori firtot, ifj. Kuczák Gábor 1
firt, Turay Farkas 1 firt, Buzás Elek 1 firt,
Gebauer N. 2 firt; Göltl Nándor 1 firt,
Balszter Agost 3 firt, Dr. Popper Alajos 3
firt, egy valaki 4 firt. 50 kr. Dr. Legányi
Gyula 1 firt, Farkas Mórné 1 firt, együtt 21
firt. 50 krt. — Nyeramény tárgyat ajándé-
kozott özy, Borsos Fereczné és Beke László
ki ezenkívül a rendezői szalagok árát is az
egylet javára felülfizeték; ajánlotta; Sze-
pesi és Kerekes czég pedig a nála vásárolt
tárgyak árából 10 százalékot leengedett. —
Fogadják a kegyes adakozók egyletünk ne-
vében tolmácsolt hálás köszönetemet. — Deb-
reczen 1885 December 8. Márton Imre pénz-
táros.

A jogászbál. A deb. jogakadémia
hallgatói alral 1886. január hó 11 én az
„Arany Bika” dísztermében „segélyző egylet-
tük” javára tartandó jogász bála kiadták a
meghívókat. Aláírva Domahidy Elemér b. b.
elnök, Fejérváry Imre báró b. alelnök, Soly-
mossy István b. alelnök, Tóbi István b. pénz-
tárnok, Orosz Sándor b. jegyző. Szuhányi
Géza b. ellenőr. Ifj. Bernáth István, Bernáth
Lajos, Csáki Adorján gr. Falussy Árpád,
Hedervári Lajos, Horváth Endre, Illovai
Bálint, Krasznay Sándor. Moldován László,
Ifj. Pallay Miklós, Sipos Béla, Ujváry Ödön,
Ujhegyi Vítay Sándor bál bizottsági tagok.
Bálepti jegy személyenként 2 firt. Család
jegy 3 személyre 5 firt. Páholy jegy 4 firt.
A páholyba lépőknek személy illetékek esze-
ládi jeggyel is el kell látva lenniök. — Pá-
holyokra előjegyezhetni a bálbizottsági iro-
dában „Bika szálloda.” Személyjegyek váltha-
tók, Szepey és Kerekes, Schwarz M. Be-
né és Zádor Lajos urak üz etében, s a bál-
estélyen a pénztárnál. A „Segélyző egylet-
tük” javára teendő felülfizetések, köszönettel fo-
gaveva; hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 9
órákor.

Tombola estély. Közöttük tegnap
a Fröbel egylet tombola estélyéről hozott
referendáknál, utólag hozzuk a megjelent szé-
pek névsorát a következőkben: Jelenvoltak:
Bosznay Károlyné, Beke Lászlóné, Buzás
Elekné, Gerson Edéné, Göltl Nándorné,
Medve Kálmáné, Nagy Fereczné, Oroszné,
Otrokocsiné, Szabó Jánosné, Végli Gyuláné,
Veresné Szathmári Teréz urölgyek Balázs,
Borbála Bernáti Flora, Bosznay Irma, Borsos
Jolán, Czégényi Mariska, Fabri Irma, Filótás
Jolán, Frohner nővérek, Fancsovics Ilka,
Gerzson Katalin, Kiss Ida, Kovács Iona,
Lausch Margit, Szentesi Etel Marjalaki Piro-
ka, Mészáros Paula Márk Aranka, Nagy Ma-
riska és Jozefa, Nagy Ida, Orosz Ida Or,
Orbán J. Otrokosi Emilia Örley Flóra,
Rössler Gabriella Szabó Mariska és Irma,
Szathmári Vilma, Szics Etel, Telegdi Sze-
réna, Br. Wagenheim Coleszta, Wittenber-
ger Lóra.

Erényörző egyesület Irányi Dánil
azon eszmét, penditette meg hogy az erköl-
csök emelése czéljából, egy, az egész ország
ra kiterjedő erényörző egyesület létesítésék
Idevonatközlőleg egy javaslatot is dolgozott
ki, melynek tárgyalására számos képviselőt
és a magánélet több kitünőségét meghívta,

óra hamar elmulik reggelig és akkor
majd . . .
— Akkor? — szakította féjbe hevesen
az ifju nő, — Nézze. nézze! reggelig meg-
halhat gyermekem!

Az anya kétségbeesett fölkiáltása más
irányba terelte az öreg ispán gondolatait.
Most már nem az urí nőt látta maga előtt,
hanem csak az anyát, ki fia életéért remeg.

Megilletődve lépett az öreg ember a gyer-
mek ágyához. A kicsike a leghevesebb láz-
ban, eszméletlen fordogott.

— Isten segítségével megkísértem, nagy-
ságos asszonyom, — szól az ispán. —
A tabajdi uton lehetetlen átgázolni, mert
két nap óta a gyalogpostásunk sem bír
bemenni a levelekért; hanem talán más-
felé körülkanyarodhatunk. — Befogatok a
szánkába,

Néhány perc mulva a lovak esen-
gője hallatszott. A szán zajtalan siklott
tova a nagy hóban. A két udvarörző nagy
lopos egy darabig utána ugatott,
aztán azok is elhallgattak. Némáság szállt a
tanyára.

A fiatal anya gyermeke ágya előtt tér-
delt és imádkozott.

IV.

Már elmúlt éjjel, azután elmlnt egy óra
is. Margit még mindig gyermeke ágyánál
viraszt.

A nagymama is itt van; Margit hiába
küldé őt aludni. Az öreg asszony arra csak
némán rázza fejét. Ott ül ünnepegyes gyászos
arczal. Ő előre tudja, hogy mi fog történni,
de nem szól, csak néha néha vet egy szomorú-
pillantást a zöldhálós kis ágyacsikára. A nagy

A meghívottak Péchy Tamás elnöklete hat
tegnap tartották első tanácskozásukat a kép-
viselőház egyik termében. Irányi itt is ism-
teltlen elmondotta, hogy mi a czélja a tanács-
kozásoknak. ezután pedig benyújtotta a le-
tesítendő egyesület általa készített terveze-
tét. E szerint az erkölcsnemesítő egyesület
székhelye Budapeston van, a vidéken ennek
fiókegyletei működnek, alapít ifjusági önké-
ző egyesületeket, a vallás és erkölcsi élet
ápolására, odahat, hogy a közmulatóhelyek,
színházak, a sajtó terén magassabb erkölcsi
szempontok érvényesüljenek. Alakít mérés-
letességi egyesületeket, s oda működik, hogy
a takarékosági eszméket életrevaló intézmé-
nyek ápolják a legszelésebb körben, műkö-
dését kiterjeszti a rabsegélyző intézetek alap-
ítására, segédmunkások, cselédek jutalmazá-
sára, tarsiadalmi uton oda igyekszik hatni,
hogy a választási viszálelések, minők az ete-
tés és itatás, a tarsadalom erkölcsének szil-
árd alapra helyezésével veszítsék talajukat.
Az egylet kitűzött czéljaira a sajtó, a szó-
szék útján munkál, igénybe veszi ott, a hol
ennek szükségét látja az egyházi és világi
hatóságok, a kormány és a törvényhozás se-
gélyét. Tagjai becsületes férfiak és nők, kik
alapító, rendes és pártoló tagok a szerint, a
milyen kötelezettséget vállálnak. A figyelem-
mel halgatott tervezet előadása után megü-
dült az eszmecsere, mely igen sok és értékes
eszmét hozott felszínre. Hosszabb, beható
eszmecsere után a gyűlés egy négytagu bi-
zottságot küldött ki a javaslat füzetés meg-
vitására végett. A bizottság tagjai lettek:
Irányi Dánil, Horváth Boldizár, Gündöcs Be-
nedék és Bartha Miklós.

Özv. Riekl Józsefné, született Brun-
ner Mária asszonyt, ma d. u. kísérték ki
örök nyugalomra a Piac utczai házából. A
fényes temetésen a nagyszámu, a város leg-
tekintélyesebb családai közé tartozó rokoni-
ságon kívül óriási intelligens közönség vett
részt. A koporsót szebbnél szebb koszorúk
borították. Az éngesztelő szent mise áldozat
ho nap d. e. 9 órakor fog megtartatni a hely-
beli r. kath. templomban.

Nyilvános köszönet. A fröbel-gyer-
mekkert javára a legközelebb mult szomban
tartott tombolasorsjáték nyuremény tár-
gyaihoz özv. Boros Fereczné Seidl Paulin
urnó két virágvázát, Beke László ur pedig
két virág kosarkát, voltak szívesek ajándé-
kozni; e jótékony czél érdekében tett szíves
adományokért fogadják mindketten hála-
közönetünket. — Hogy ezen tombola es-
tan zestyél erkölcsi és anyagi haszon tika,
tetében egyirant sikerültne mondandó; az
foképen azon szép és kedves hölgyek
nek érdeme, kik a tombola sorsjegyek elar-
sításában oly nemes buzgalommal fáradoztak.
Név szerint is megnevezhetnők őket; azo-
ban mi úgy véljük, hogy helyesebben teszünk
ha önzetlen fáradozásukért így névtelenül
fejjezzük ki köszönetünket. Hiszen mindenki
resztvevé meguyeri a maga jutalmát ama,
tudatlan, hogy ő is egyik azok közül, akik resz-
vételük által a sikert biztosították. És ez a leg-
szelbb juttalom; szebb, mint volna a megnevezés
a mi köszönetünk nyilvánításakor. Fogadják
hát a nemes czél érdekében tett fáradozásaik-
ért így névtelenül egyenkint és öszesen há-
las köszönetünket. Debreczen. 1885. decz-mb-
8. A rendező bizottság.

Nem lesz sajtóperi tárgyalás. A
budapesti lapok után közöltünk magunk is,
hogy Talányi Ottó orvosnak Bartha Zoltán
gyógyyszerész ellen indított sajtóperében a
hó 19 iki esküdtzéki tárgyalás nem Debreczen-
ben hanem Budapeston lesz. A budapesti
lapokban észlelt sajtóhíba valószínűleg

mama tudja, hogy az az ágy nosokára üresen
fog állni.
Valamivel egy óra után megint ugatni
kezdenek az ebek s megint hallatszának a
lovak csengői. Margit föláll, ki akar rohani,
de a lábai ugy reszketnek, hogy kénytelen
leülni.

Vajjon elhozta-e az orvost? Jó
időben ugyan, gyorsan hajta — aig
félóra ide Tabajd; de most vajon meg-
járhatták-e két óra alatt oda és vissza az
utat?

Csak egy percig tart ez a rettenetes
kinos bizonytalanság; de az a perc olyan
rettenetes hosszának tetszik, mint az örökké-
valóság.

Leverten bejön az öreg ispán. Mindent
hiába próbáltak meg, nem bírták át gázolni
a hófuváson sem Tabajd, sem Csanálos felé.

— Ha az ön fia volna ez a gyermek,
akkor talált volna utat Tabajdra s nem tért
vona vissza így, — kiáltott föl hevesen az
ifju nő.

E heves, szemrehányó szavakra az öreg
ember elpirult, aztán elszápott. Csak imént
kockáztatta életét, egy ízben már ugy bele-
mentek a hófuvásba, hogy sem öre, sem
hátra nem bírták kigázolni, a lovak hasig
álltak a hóban, a kocsis, az öreg ispán ki
szálltak s ugy húzták, hol jobbra, hol balra a
szánt; de bármire fordultak, mindig m lyeb
ben tűpődtek a hóba. A sok kanyargásban már
minden utat eltévesztettek s a sötétben nem
bírták többé magukat tájékozni. Hogy háza
találtak, azt igazán inkább az isten kegyel-
mének, mint sajátmaguknak köszönhetik. Es
most mégis szemrehányást kell tenniök.

Folyt. köv.

Legszebb Karácsonyi ajándék??

1 divatos ezüst női mellék 1 1/2 ft s feljebb	1 legújabb ezüst férfi tü 1 frtért s feljebb
1 „ arany „ „ 10 „ „	1 „ arany „ „ 4 „ „
1 „ ezüst karék 1 1/2 „ „	1 „ ezüst gombgarn. 3 „ „
1 „ arany „ „ 9 „ „	1 „ arany „ „ 15 „ „
1 fin. arany remontoir óra 24 „ „	1 ezüst fejtt sétapálcza 5 „ „
1 „ ezüst „ „ 14 „ „	1 div. arany medaillon 8 „ „
1 val. gyémánt medaillon 12 „ „	1 arany férfi óralánc 20 „ „
1 aranyozott ezüst „ 3 „ „	1 ezüst dohányszelence 10 „ „
1 legújabb arany női lánc 18 „ „	1 „ gyufatartó 4 „ „
1 pár val. gyémánt függő 12 „ „	1 arany pecsétgyűrű 8 „ „
1 „ „ nemes opál „ 8 „ „	1 ezüst eyel. óra 8 „ „
1 ezüst varró eszköz 5 „ „	1 aranyoz. tuanchireszk. 10 „ „
1 valódi gyémánt gyűrű 8 „ „	1 ezüst evő készlet 5 „ „
1 arany női „ 2 „ „	1 fali inea óra 12 „ „
1 „ kereszt 3 „ „	1 francia ébresztő óra 4 „ „

Kapható a legnagyobb választékban

Löfkovits Arthur és Társa

órák és ékszerésznél

DEBRECZEN, Főpiacz 2142 sz. a főposta tőszomszédságában.

ARANY és EZÜST Blau Lipót és Fiai

ékszerész Budapestről.

Debreczen dr. Ujfaluzy ur házában.

Ajánlják a n. é közönségnek gazdagon felszerelt

**arany, ezüstneműek,
ékszer és óra-raktárukat.**

Legolcsóbb bevásárlási forrás, solid és jó kiszolgálást.
Ócska arany és ezüst vétetik vagy cseréltetik a legmagasabb
értékben. Tisztelettel

Blau Lipót és Fiai.

Tőke elhelyezésre különösen alkalmas :
a pesti hazai első takarékpénztár

5%-os kötvénye,

mely tökéletes biztossága és 5%-os adamentes kamatozása folytán a leg-
jobb és legolcsóbb elhelyezési értékek közé tartozik. Alánjuk továbbá

a magyar jelzálog hitelbank

4%-os nyereségy kötvényeit,

melyek 4%-os kamatozás mellett, évenként háromszor 50—100 000 fo-
rint között váltakozó főnyereségytel huzatnak.

Ezen kötvények a napi árfolyamon kaphatók :

A debreczeni ipar- és kereskedelmi banknál.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN, PIACZ, SIMONFFY-ház,

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, diszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos iver hivatalos nyomtatványok.

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ÉS KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK,

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok

báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állittatnak ki.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.